

A profánul foltos cihát
– a póre lélek sebzett
vásznát, a testet –
mint valami monstrenciát,
felmutatom.

Akkor is, ha nem akarom.
Mert át nem húzhatom
már ezt az ágyneműt,
míg vére át nem üt
a tiszta huzaton.

Balavány György

A HÍRVIVŐ

Nemsokára dél, néztem az órára. Zakariás lakhelye fekete betonépületben volt, az épületnek hajódaru támaszkodott, karjával a város felé mutatva. Futva tettem meg az utat a főbejáratig. Rozsdás vaslemez takarta a főbejáratot, se zsanér, se kulcslyuk, se kilincs. Megérintettem a vaslemezt, mire az megbillent, hátradőlt, nagy dörrenéssel elterült odabent.

A fekete hajú lány a kocsában nyomatékosan figyelmeztetett, hogy éppen délre érkezek. Az indulásom reggelén minden ismerősöm eltűnt a városból. Az első eltűnt ismerős a pék volt. Az ébredésem olyan volt, mint egy ájulás, hirtelen reggel lett, körülöttem a szobám, mintha beleájultam volna a reggelbe. Esett odakint, becsorgott a víz az ablakkeret repedésén át a vödörbe, olyan hangja volt, mint a vizezésnek. Kidugtam a kezem a takaró melegéből, elvettem a székről a Zakariásnak szóló borítékot, behúztam magamhoz a takaró melegébe, s egy darabig még feküdtem, hallgattam az eső vizezését a vödörben.

Amikor fölkeltem és kinéztem az ablakon, rögtön megsejtettem, hogy eltűnt a pék. Azelőtt, ha fölkeléskor kinéztem, azonnal megláttam a péket, amint éppen hazaér, olyankor intettem neki, és ő mindig visszaintett. De ezen a reggelen nem jött a pék. Lehet, hogy az összes ismerősöm eltűnt, gondoltam, mintha a pék eltűnéséből következtetni lehetne az összes ismerős eltűnésére, micsoda logika ez, korholtam magam, behajtogattam a borítékot a zakóm belső zsebébe, aztán kivettem onnan, becsúsztatam a farzsebembe, de gyorsan meggondoltam magam, és mégiscsak a zakóm belső zsebébe raktam. De az is lehet, morfondiroztam, miközben beágyaztam, kimentem a szobámból, le az utcára, ahol egy pillanatra megálltam az eresz alatt, hogy szó sincs eltűnésről, mindenki megvan, a pék is, csak késett ezen a reggelen, vagy én ébredtem korábban. Be kell szereznem egy órát, gondoltam, különben elkések Zakariástól. Egészen megrémített a lehetőség, hogy elkéshetek, ez durva hiba lenne, gondoltam, Za-

kariás sohasem bocsátana meg egy ilyen hibát. Eszembe jutott, hogy van a következő sarkon egy órás, és már el is indultam, szorosan a fal mellett, hogy meg ne ázzak.

Megálltam az órasműhelynél, be akartam nézni az ablakon, de nem lehetett belátni, teljesen fekete volt az üveg, különös, gondoltam, fekete üveg. Bementem az órasműhelybe. Rengeteg óra volt odabent, ezer meg ezer, a pulton, a falakon, a vitrinekben, a mennyezetre erősítve, de még a padlón is órák voltak, úgyhogy vigyáznom kellett, nehogy egy órára taposak, óvatosan billegve jutottam el a pultig. A pult mögött, lehajtott fejjel ült az órás. Egyik kezében csavarhúzózt fogott, a másikban egy órát, s a csavarhúzózt az óra belsejébe nyomkodta.

Elnézést, mondtam, egy órát szeretnék.

Az órás fölnézett. Első pillantásra úgy tűnt, a jobb szeme jóval nagyobb, mint a bal, aztán vettem csak észre, hogy a jobb szemén nagyítóüveget visel.

Árusítással nem foglalkozom, mondta az órás, és közelebb húzta magához az asztalilámpáját, amelynek éppen a nagyítóüvegre esett a fénye, onnan pedig belevillogott a szemembe, hiába húztam el a fejem, a villogás követte a fejem mozgását.

Ha volna szíves, mondtam, levenni a nagyítóüveget a szeméről, mert nem látok.

Ha leveszem, akkor én nem látok, mondta az órás, kénytelen vagyok nagyítóüveget viselni.

Akkor talán lekapcsolhatná a lámpát, javasoltam hunyorogva, rögtön kitűnően látnánk egymást mind a ketten.

Ellenkezőleg, mondta az órás, egyikünk sem látná a másikat, itt ülnénk a sötétben, mint a halottak.

Azzal lehajtotta a fejét, folytatta a vágást az óra belsejében.

Nagy szükségem volna egy órára, mondtam.

Árusítással nem foglalkozom, ezt már közöltem, kapta föl a fejét az órás, és a fény a szemembe vágott.

Tulajdonképpen, mondtam, és eltakartam a szemem, nekem csak mára kéne az az óra, holnap visszahoznám.

Óra senkinek sem mára vagy holnapra kell, mondta az órás hangja, mindenkinek örökre kell, különösen ha valaki Zakariáshoz megy, mondta, akkor kell csak igazán az óra.

Honnan tudja, hogy én Zakariáshoz megyek, kérdeztem meglepetten, elvettem a kezem a szemem elől, de rögtön a szemembe vágott a villogás, így hát visszatakartam a szememet, és éreztem, hogy a sötétségtől megszédülök.

Csak magára kell nézni, mondta az órás hangja, éppen így néz ki, aki Zakariáshoz megy, befogja a szemét, és támolyog, látja, mondta, ezért fontos, hogy lássam magát, hogy tudjam, hányadán állok, ezért nem veszem le a nagyítóüvegemet, mert akkor nem látnék semmit, és adnék magának egy órát.

Elvettem a kezem a szemem elől, mire a szédülésem elmúlt ugyan, de a villogástól egészen elvakultam, előrenyúltam, belenyúltam a villogásba, és letéptem az órás szeméről a nagyítóüveget.

Így, mondtam, én most kitűnően látom önt, és utoljára kérem, hogy adjon egy órát, és megesküszöm önnek, hogy visszahozom.

Utoljára mondom, felelte az órás, hogy nem adok órát önnek, mert nem adhatok, mert nem is tudnék adni, hiszen ahhoz látnom kéne.

Ha lát, azért nem ad, ha nem lát, azért, mondtam, hát miféle kelepcebé próbál engem belecsalni, kérdeztem, különben, mondtam, csak az egyik szeméről vettem el a

nagyítóüveget, a másikon nem is volt, nyilván kitűnően lát a másik szemével, ne próbáljon becsapni engem.

Eszemben sincs, mondta az órás, nekem egyetlen szemem van, az, amelyikről az imént levette a nagyítóüveget, a másik pedig üvegszem, nézze.

Azzal kivette a másik szemét, felém nyújtotta a tenyerén, csakugyan, üvegszem volt.

Láthatja, mondta az órás, hogy nem akarom becsapni önt, ön engem tökéletesen megvakított, pedig az órákat látnom kell, különben képtelen vagyok őket javítani, van-e szerencsétlenebb, mondja meg, egy vak órásmesternél, aki körül szüntelenül ketyegnek az órák, tehetetlen vagyok ezzel a ketyegéssel szemben, gyűlölöm az órákat, mondta az órásmester, és javítanom kell őket, mert az óráknak hibátlanoknak kell lenniük, hogy mutassák az időt, mert az embereknek tudniuk kell a pontos időt, képzelje, mondta, ha csak az órák tudnák a pontos időt, az emberek nem, én nem adhatok önnek egyetlen órát sem, mondta, mert mindegyiket javítanom kell, van-e rettenetesebb, kérdezte, mint a sötétben ketyegő órák, nem, mondta, semmi sem lehet rettenetesebb, nagyon kérem, mondta, adja vissza a látásomat, vissza kell adnia, magának pontosan tudnia kell, mit kell cselekednie, mondta az órásmester.

Mi volna, gondoltam, mi volna akkor, ha. Azt nem lehet, mondtam magamnak. Dehogynem, gondoltam, csak szedd össze magad.

Én most ellopok öntől egy órát, mondtam az órásmesternek, aztán visszaadom a látását.

Pontosan ez az, amit tennie kell, mondta az órás.

Most már csak az a kérdés, mondtam, hogy mennyi a pontos idő, hiszen itt rengeteg óra van, és mindegyik más időt mutat, igazán nem tudom, melyik lehet a pontos.

Mindegyik tökéletesen pontos, mondta az órásmester, ezek tökéletesen karbantartott órák, az igaz, hogy mindegyik más időt mutat, viszont azt rendkívül pontosan.

Nézze, mondtam, nekem éppen délre kell Zakariásnál lennem, tehát az itt látható időpontok közül ki kell választanom a legoptimálisabbat, amihez persze tudnom kell a pontos időt.

Az imént már rávilágítottam, mondta türelmetlenül az órás, hogy a pontos időt az óráktól lehet megtudni, már ha lát az ember, hát ne tőlem kérdezze, aki vak vagyok, hogy mennyi az idő, éppen maga, aki lát, elismerem, mondta, hogy mindegyik más időt mutat, éppen ez az órák rendkívüli gonoszsága, mindazonáltal magának ki kell választania a számtalan lehetőség közül az egyetlen optimálisat, vagy le kell mondania a szándékáról, hogy pontosan érkezék Zakariáshoz.

De hát melyik a pontos, kérdeztem kétségbeesetten.

Mindegyik, csapott az asztalra az órás, hát éppen ez az.

Akkor megláttam, hogy az órásnak csinos karórája van a jobb kezén. Ezt kell választanod, mondtam magamnak, és már nyúltam is érte, megragadtam az órás csuklóját.

Nagy hibát követ el, mondta az órás, ez az én pontos időm, magának a saját pontos idejét kell kiválasztania. Az én órák különben is áll, másként nem is lehet, hiszen a számtalan időpont között egyszerűen eltévednék, ezért az én pontos időm változatlan, örökké ugyanabban a pillanatban élek, és uralkodom az órák rettenetes gonoszágán, már amikor látok, önnek viszont egyetlen órára van szüksége, lopja már el, mondta az órás.

Ez lesz az, emeltem föl egy karórát a pultról, ez a svájci.

Kitűnően választott, mondta az órás, ez pontosan az ön saját idejét mutatja, ezentúl csak rá kell néznie. Most pedig adja vissza a látásomat.

Mi volna akkor, jutott eszembe, ha. Kár morfondírozni, gondoltam.

Adja vissza a látásomat, mondta az órás, és felém nyújtotta a kezét, én pedig hátraleptem, rá valami órára, ami megreccsent a talpam alatt.

Ön engem megpróbált megakadályozni abban, hogy időben jussak Zakariáshoz, mondtam az órasmesternek.

Kérem, mondta az órás.

Arra kényszerített, hogy lopást kövessék el, mondtam, és fölcsatoltam az órát.

Kérem, mondta az órás, próbált föltápáskodni, de visszazuhan a székébe, véletlenül lesöpört a pultról egy halom órát, csengtek-bongtak az órák, ahogy lepotyogtak körülötte. Megfordultam, és kimentem az órasműhelyből.

Változatlanul esett az eső. Megnéztem az órám, pontosan kilenc óra volt, még van időm, gondoltam, és elindultam, szorosan a fal mellett, hogy meg ne ázzak. A következő sarkon megálltam. Most merre menjek, kérdeztem magamtól. Tulajdonképpen jobbra kéne mennem, ahol a fodrászüzlet van, rendezetlen hajjal mégsem kerülhetek Zakariás elé, gondoltam, szívem szerint viszont balra mennék, a gipszműhelybe, ahol az ismerősöm dolgozik. Ismerős, korholtam magam, mit akarsz az ismerősökkel, ismerős, feleseltem vissza, igenis, hogy ismerős.

Gondold csak el, mondtam magamnak, az, hogy elmenj a gipszműhelybe az ismerősöddel diskurálni, egyszerűen gyengeség vagy gyávaság, mondjuk ki bátran, igen, gondoltam, nevezzük bátran gyávaságnak, de közben már el is indultam a gipszműhely felé. Minden délelőtt be szoktam térni a gipszműhelybe, ahol az ismerősöm dolgozott, a gipszöntő, aki kizárólag csecsemőket öntött gipszből, mindig tele volt gipszcsecsemőkkel a műhely. A csecsemők meglehetősen hasonlítottak egymásra, már amennyire a csecsemők hasonlítani szoktak, bár mindegyiknek volt valami alig észrevehető sajátossága. Éppen ez a művészet, szokta magyarázni az ismerősöm, kidomborítani azt az alig észrevehető sajátosságot, amely minden csecsemőre jellemző. Később, szokta magyarázni az ismerősöm, éppen ezek a sajátosságok hatalmasodnak el az embereken, mindegyiken külön a saját sajátossága, és ez persze jellemző az emberekre, mindegyikre, hogy sajátosak, csupa megtestestült sajátosság, egészen belevesznek a saját sajátosságukba, úgyhogy később, mikor már elhagyják az emberek a csecsemő-, sőt a gyermekkorukat, már egyáltalán nem művészet megformázni őket, mert a sajátosságot egészen egyszerű megformázni, és ezáltal nincs is benne semmi érdekes, de ezek a csecsemők éppen attól gyönyörűek és kedvesek a szívnek, hogy a sajátosságnak csak egészen apró jelei mutatkoznak rajtuk. Első pillantásra szinte láthatatlan jelek ezek, tulajdonképpen, mondjuk ki nyugodtan, a sorsuk jelei, a sors alig észrevehető jelei egy csecsemőarcra, márpedig mi volna más az emberi sors, mint a halál, szokta kérdezni az ismerősöm, mi volna más a halál, szokta kérdezni, mint a sajátosság végső elhatalmasodása az emberen, mint a hasonlóság végső elvesztése, tehát az egyedüllét legfelső foka, szokta mondani az ismerősöm, könnyű megfigyelni, ahogy a halála felé közelítő ember egyre magányosabb és sajátosabb lesz, úgyhogy a magányos és sajátos emberekre csak rá kell néznie, és látszik, nemsokára meghalnak, de ezek itt még egészen apró jelek, szokott az ismerősöm a csecsemőarcokra mutatni, ezeken az arcokon még ott az élet, a halál csak egy-egy apró vonás, ha az ember egy csecsemőarcra néz, melegség járja át a szívét, az ember az élet sugárzását érzi a szívében, és mégis, mondta az ismerősöm, mikor egyszer, régen, még fiatalkoromban, megpró-

báltam teljesen azonos csecsemőarcokat formálni, érti, ugye, kérdezte, olyan arcokat, amelyek nem hordoznak semmiféle, még egy mikroszkopikusan kicsiny sajátosságot sem, tehát csak az van rajtuk, ami minden csecsemőarcra egyformán jellemző, pufók arc, kerek szem, nagy, ovális fej, ritka hajzat s persze az elmaradhatatlan mosoly, mert a csecsemők mindig mosolyognak, tulajdonképpen még akkor is mosolyognak, amikor sírnak, amikor megformáztam ezeket az arcokat, illetve egyetlen csecsemőarcot sokszorosítottam, éppen azért, hogy olyan arcokat lássak, amelyek örök életűek, mert a halál egyetlen vonása sem látszik rajtuk, tehát éppen az életnek az igazi arcát szerettem volna látni, mikor ezt csináltam, hát az volt a legborzalmasabb munkám, mondta, olyan borzalmas volt, hogy máig is elfog a remegés, ha rá gondolok, képzelje, mondta, kinyitottam a gipszformákat, és egyenesen a halál arcába néztem, a halál nagy, kerek szemébe, azokból az arcokból tökéletesen hiányzott az élet, azok a csecsemőarcok ott egymás mellett olyan rettenetesen sajátosak voltak, mint maga a halál, és képzelje, mondta, felismertem őket, felismertem az én saját csecsemőkori arcomat, a saját halálom mosolygott rám azokból az arcokból, és persze azonnal összetörtem mindet, mesélte az ismerősöm. Erre én azt válaszoltam, nézze, tehetnék egy próbát, történetesen van nálam egy fénykép, illetve tulajdonképpen mindig nálam van, az egyetlen fénykép, amely valaha rólam készült, engem ábrázol csecsemőkoromban. Meglehetősen éles kép, mondtam, és megmutattam neki. Nos, az erről a képről mintázott szobrot nyugodtan sokszorosíthatná, mondtam, csöppet sem kéne félnie attól, hogy önmagát mintázza meg, nézze, milyen bájos csecsemő voltam, mondtam, és mutattam a képet. Borzalmas, csóválta a fejét az ismerősöm, maga nem értette egy szavamat sem, ez a kép, amit itt mutogat, félelmetesen sajátos, annál is inkább, hogy most látnom kell magán az elhatalmasodott sajátosságokat, igen, mondta, magán a sajátosság már egészen elhatalmasodott, nézzen tükörbe, maga egészen sajátos ember, akárcsak én, nem-sokára meg fogunk halni, maga is meg én is, mondta az ismerősöm. Maga túl sötétén látja a dolgokat, mondtam, én csak annyit akartam mutatni, hogy egészen helyes csecsemőarc volt az enyém, némi sajátosság persze látszik rajta, hogyne látszana, utóvégre engem ábrázol, mégis, a legkisebb kockázat nélkül sokszorosíthatná, hiszen az így kapott arcok tökéletesen azonosak volnának, csinálhatna belőlük akármennyit, hiányozna belőlük a sajátosság, és így magát az azonosságot formázná meg, amire tulajdonképpen törekszik, ha pedig mindenáron a halállal akarja kapcsolatba hozni a csecsemőarcokat, amit látna, az én halálom volna, nem a magáé, mondtam, legföljebb én nem nézném meg azokat az arcokat, mondtam, hogy meg ne ijedjek, és össze ne törjem mindet, az ön számára azonban azok az arcok magát az öröklétet jelenthetnék, ismerje el, mondtam, hogy ez nagyszerű érzés volna, magának is, meg nekem is. Pokoli érzés volna, mondta erre az ismerősöm, soha többé ilyesmit nem csinállok, nézze, mondta, ezek az arcok, bárhogy hasonlítanak, azért két egyforma nincsen közöttük, a sajátosság még egészen kicsiny, ezeknek az arcoknak a megformálására törekszem, és semmiféle más munkát nem vállallok, mondta. Persze, valahol, mondta, lenni kell egy arcnak, amely nem sajátos, hanem azonos, csakis önmagával azonos, az összes arc arra az egyetlen arcra hasonlít, tehát voltaképpen nem egymásra hasonlítanak az emberi arcok, hanem arra az egyetlenre, főleg a csecsemőarcok hasonlítanak rá, korántsem azonosak vele, sajnos, csak nagyon hasonlítanak, az eltérés egészen kicsiny, de éppen az a kicsiny eltérés a sorsunk, mondta, csecsemőkorunktól kezdve távolodunk attól az arctól, ami az igazi arcunk, és egyre kevésbé hasonlítunk egymásra, és egyre kevésbé hasonlítunk önmagunkra, mondta, míg végül már csak a sajátosságunkra ha-

sonlítottunk, és az azonosságunkat végképpen elveszítjük, és meghalunk, mondta. Ilyen diskurzusokat szoktunk folytatni az ismerőssémmel minden délelőtt. Most azonban zárva találtam a gipszöntőműhelyt. Zörögtem a redőnyön, többször egymás után. Végül egy kéz fölrántotta a redőnyt, és kihajolt az ajtón az ismerőssöm, egészen közel hajolt hozzám, és belenézett az arcomba.

Jó napot, mondtam, hát hogy van, kérdeztem, és kissé zavarba jöttem, mert az ismerőssöm még sohasem állta el előttem az utat a műhely ajtajában.

Kitűnően, köszönöm, válaszolta az ismerőssöm. Mit óhajt, kérdezte.

Csak erre jártam, gondoltam, benézek, mondtam, eldiskurálgatunk egy kicsit.

Őn talán ellenőr, kérdezte az ismerőssöm.

Dehogy vagyok én ellenőr, válaszoltam, csak beszélgethetnénk egy kicsit, hiszen délelőtt van.

Nemigen függ össze, mondta az ismerőssöm, a délelőtt meg a diskurálás. Megbocsásson, mondta, nem szoktam idegenekkel diskurálni.

De hát csak nem néz engem idegennek, kiáltottam föl, hisz minden délelőtt diskurálni szoktunk.

Értem már, mondta az ismerőssöm, ön a fivérémmel szokott diskurálni.

Miféle fivérével, kérdeztem.

Nézze, mondta az ismerőssöm, nem én vagyok a maga ismerőse, hanem az ikertestvérem.

Nem is tudtam, hogy magának van ikertestvére, mondtam.

Nem nekem van ikertestvérem, helyesbített az ismerőssöm ikertestvére, hanem az ikertestvéremnek, aki a maga ismerőse, maga tehát rólam nem tudott, nem pedig az ikertestvéremről.

Szinte hihetetlen, mondtam, ilyen hasonlóságot még sohasem láttam.

Tulajdonképpen nem hasonlóságról van szó, mondta az ismerőssöm ikertestvére, az nem volna különös, azonosságról van szó, nekem és az ikertestvéremnek teljesen azonos az arcunk, ilyenformán nem is lehet megkülönböztetni minket.

Kísérteties, mondtam. És ön mivel foglalkozik, ha szabad kérdezni, kérdeztem.

Gipszöntéssel, válaszolta az ismerőssöm ikertestvére. Koponyákat öntök gipszből, mondta.

Koponyákat, kiáltottam föl.

Valóban, mondta az ismerőssöm ikertestvére. Ez itt a műhelyem.

Én meg azt hittem, mondtam, ez az ön ikertestvérenek a műhelye.

Tévedett, állapította meg az ismerőssöm ikertestvére, a műhely az enyém.

Akkor talán rossz irányba indultam, vélekedtem. És mondja, hol találom az ikertestvére műhelyét, kérdeztem.

Itt, felelte az ismerőssöm ikertestvére. Ez a műhely volt az ikertestvéremé, egészen ma reggelig.

És hol van most az ikertestvére, kérdeztem.

Eltűnt, felelte az ismerőssöm ikertestvére. Én vettem át a műhelyt, mondta.

Eltűnt, mondtam. Akárcsak a pék, gondoltam. Hát ez egyenesen ijesztő, mondtam.

Inkább megnyugtató, mondta az ismerőssöm ikertestvére. Jó napot, mondta, és lerántotta a redőnyt.

Tehát eltűnt, gondoltam, és elindultam a fodrászüzlet felé, szorosan a fal mellett, hogy meg ne ázzak. Eltűnt, gondoltam, nincs sehol. De hát valahol mindenkinek lennie kell, jutott eszembe. Ha nem a városban, másutt. Persze, gondoltam, én sem tu-

dom, hol voltam azelőtt, hogy a városban lettem volna, nem emlékszem, akárhogy szeretnék emlékezni, a legrégebbi emlékem, már ha az ember emlékei között egyáltalán lehet a legrégebbi valamelyik, hogy itt voltam, a városban. Ha legalább szülőkre vagy rokonokra emlékeznék, gondoltam, az nagyban megkönnyítené a dolgom, de se szülők, se rokonok, csak a városra emlékszem, hogy egyik pillanatról a másikra itt voltam, arra sem emlékszem, hogy ez mikor történt, mintha nem lett volna egy adott pillanat, amikor idekerültem, pedig ha logikusan végiggondolom, kellett lennie, bizonyára volt is egy adott pillanat, csak nem emlékszem. Ennyit ér az emlékezés, gondoltam, ennyire nem ér semmit, az embert tökéletesen be tudja csapni az emlékezés, ha az emlékeimre hallgatok, azt kell hinnem, sehohol nem voltam azelőtt, hogy a városba kerültem, ami persze lehetetlen, valahol lennem kellett, amint ezt a csecsemőkori fénykép is bizonyítja. Ha ránézek erre a képre, gondoltam, megálltam egy kiraktnál, elővettem a képet, és ránéztem, kétségtelen, gondoltam, ez én vagyok, és megnéztem magam a kirakattüvegben, legalább annyira kétségtelen, hogy ez is én vagyok, gondoltam, bár a különbség valószínűtlenül nagy, zavarbaejtően nagy, mégis, mind a két kép engem ábrázol, a kirakattüvegen levő itt, a városban, a hátam mögött esik az eső, a másik pedig, nos, gondoltam, esküdni mernék, hogy a másik kép nem a városban készült, valahol máshol, valószínűleg messze innen, semmi eső, csak valami finom, fehér derengés körös-körül, megmagyarázhatatlanul szép, szinte tapinthatóan finom fehérség, a fehérségben egy bölcső, a bölcsőben pedig én, kár, gondoltam, hogy egyáltalán nem emlékszem. Ez hiábavaló töprengés, korholtam magam, és folytattam az utamat a fodrászüzlet felé.

Valószínűleg a fodrászkiasszony is eltűnt, aki nyírni szokott, gondoltam, pedig a fodrászkiasszonnyal való találkozás mindig élményt jelentett, már az ollójának a csillogásában is volt valami utánozhatatlan, nem kevésbé a mosolyban, ahogy a fodrászkiasszony elmosolyodott, valahányszor a tekintetünk találkozott a tükörben. Együtt tükörbe nézni valakivel, gondoltam, azért az mindig élményt jelent, míg egyedül tükörbe nézni, az jóformán nem jelent semmit, de a fodrászkiasszonnyal mindig két tökéletesen összeillő mosolyt produkáltunk a tükörben, valahányszor a tekintetünk találkozott. A fodrászkiasszonynak mindene gömbölyű volt és puha, igen megejtő idomai voltak, szemben az én csontos, szikár, csöppet sem megejtő idomaimmal, s ennek ellenére gyakran eszembe jutott, hogy az idomaink tökéletesen passzolnának egymáshoz, már amennyiben ilyen kontaktus létrejöhetne. Ami bennem pozitív volt, az benne negatív és fordítva, egészen elképesztő mértékben kompatibilisek voltunk egymással. Mondtam is a fodrászkiasszonynak, hogy egészen zavarbaejtő, mennyire az ellentétei vagyunk egymásnak, s hogy ennek ellenére biztos vagyok benne, hogy ketten együtt valami soha nem látott egységet produkálnánk, s a fodrászkiasszony azt válaszolta, hogy erre ő is gondolni szokott, csak aztán elhessegeti a gondolatot. Megértem, mondtam, ezt a gondolatot én is el szoktam hessegetni, nem mintha könnyű volna, de kötelességemnek érzem, ha ugyanis az említett egység valami megmagyarázhatatlan módon létrejönne, az tökéletesen fölborítaná az életemet, egy efféle egység hosszú távú fenntartásának beláthatatlanok a következményei, márpedig egy efféle egység csak hosszú távon, a lehető leghosszabb távon képzelhető el. Gondolja csak el, mondtam a fodrászkiasszonynak, tökéletesen berendezett élet az enyém, és éppen rám van méretezve, olyan az életem, mint a zakóm, a nadrágom vagy a szobám, nem mondom, hogy jó élet ez így, de élet, tehát élet, erről nincs mit mondani, mondtam, nem engedhetem meg, hogy fölboruljon az életem, az említett egység tehát sohasem

jöhet létre, még a gondolatát is el kell hessegetni, már az egység pusztja lehetősége is zavarbaejtő, mondtam a fodrászkiasszonynak, tökéletesen igaza van, mondta a fodrászkiasszony. Pedig, mondtam, ahogy elfigyelem a mondatait vagy a mozdulatait, mintha azok folytatásai vagy kiegészítései volnának az én mondataimnak vagy mozdulataimnak, hát nem különös, kérdeztem, de igen, mondta a fodrászkiasszony, és zavarbaejtő, mondtam, csakugyan, felelte a fodrászkiasszony. Most azonban, hogy odaértem a fodrászüzlethez, és benyitottam, láttam, hogy egy bajuszos úr ül azon a széken, ahol a fodrászkiasszony szokott ülni.

Jó napot, mondtam, hát hol a kedves fodrászkiasszony, kérdeztem.

Jó napot, eltűnt, mondta a bajuszos úr, és széttárta a karját.

Értem, bólintottam, eltűnt, gondoltam, mondtam.

Mit szól ehhez az esőhöz, kérdezte a bajuszos úr, miközben fölállt, és a kezébe vett egy ollót.

Esik, ahogy szokott, mondtam, és jól megnéztem a bajuszos úr arcát, milyen ismerős nekem ez az úr, gondoltam.

Hát igen, esik, mondta a bajuszos úr, és sóhajtott.

Egy alapos nyírást kérek, mondtam.

Alapos nyírást, bólintott a bajuszos úr, mutatta, hogy helyezkedjem el a tükör előtti széken, én pedig elhelyezkedtem.

Ön, ha nem tévedek, mondta a bajuszos úr, miközben nekiállt az ollóját élesíteni, az az úr, aki ma Zakariášhoz megy.

Én vagyok, mondtam, hát ezt honnan tudja, kérdeztem.

A haján látom, mondta a bajuszos úr, önnek bizonyos helyeken csomókban hullik a haja, másutt viszont fűrge növekedésnek indul.

Azzal a bajuszos úr a hátam mögé állt az ollójával, és belemosolygott a tükörbe.

Elképesztő, gondoltam, hogy mennyire ismerős nekem ez az úr, annak ellenére, hogy még sohasem láttam.

Képzelse, mondta a bajuszos úr, a fodrászkiasszony üzenetet hagyott önnek.

Üzenetet, kiáltottam föl, szeretném látni azt az üzenetet.

Sajnos, mondta a bajuszos úr, az üzenet megsemmisült, egyszerűen kigyulladt.

Kigyulladt, mondtam, de hát hogyan gyulladhatott ki, kérdeztem.

Itt hevert egy lezárt borítékban, mutatott a bajuszos úr egy szabályos, fekete négyzetre az asztalon.

És egyszerűen kigyulladt, mondtam, hát ez hihetetlen.

Valóban, mondta a bajuszos úr, miközben egy kendőt borított a vállamra, és megcsomózta a tarkómon, ha nem a saját szememmel látom, talán én sem hiszem, mondta, ott hevert a boríték az asztalon, rá volt írva nagy betűkkel, hogy ANNAK AZ ÚRNAK, AKI ZAKARIÁSHOZ KÉSZÜL, és hirtelen kigyulladt, lángot vetett és elégett, csak egy kis hamukupac maradt utána, amit természetesen eltakarítottam, ám ezzel az égett folttal nem tudok mit kezdeni.

De hát ez rettenetes, kiáltottam, nyilván nagyon fontos lett volna az az üzenet, talán az lett volna életem legfontosabb üzenete, és tessék, egyszerűen kigyulladt.

Ugyan már, legyintett a bajuszos úr, ön elfogult a fodrászkiasszonnyal szemben, mondta, ha valaki más hagyott volna önnek üzenetet, mondjuk, a pék, mondta, megfogta a tarkóm, és előrebillentette a fejem, vagy tesztem azt, a gipszöntő, aki csecsemőket szokott önteni, mondta, és csettegetni kezdte az ollóját a fülem körül, azt nyilván nem tartotta volna ennyire fontosnak.

Maga nagyon tájékozott, nekem úgy tűnik, mindenkit ismer a városban, javítson ki, ha tévedek, mondtam.

Micsoda logika ez, kérdezte a bajuszos úr, hogy a fodrászakisasszonyt meg a péket meg a gipszöntőt ismerem, még nem jelenti azt, hogy mindenkit ismerek, nem gondolja, kérdezte.

Igaza van, feleltem. Ezek szerint nem ismer mindenkit, mondtam.

De igen, mondta a bajuszos úr, én csak az ön logikájának a hibás voltára mutattam rá, mindazonáltal, az ön logikájától függetlenül, valóban mindenkit ismerek, pontosan tudom, hogy ki mikor mit cselekszik, azt miért cselekszi, és hozzávetőleg ki tudom és ki is szoktam számítani azt is, hogy mi lesz a cselekedetének a következménye, mondta.

Bámulatos, mondtam, fölemeltem a fejem, de a bajuszos úr visszanyomta, és mondta, mire használja ezt a képességét, kérdeztem.

Semmire, felelte a bajuszos úr, várok, mondta, mindenkit ismerek, és figyelek, és közben várok.

Vár, mondtam, és vajon mi az, amire vár, kérdeztem, ne vegye tolakodásnak.

Azt nem tudom, mondta a bajuszos úr, valami folyadékot csöpögtetett a hajamra, miközben az ollója tovább csattogott a fülemnél, ahhoz magamat is figyelmem kellene, mondta, arra pedig nincsen időm.

Nem lehetséges, hogy ön arra vár, hogy történjen önnel valami, kérdeztem.

Képtelenség, mondta a bajuszos úr, önnek felül kéne vizsgálnia a logikáját, értse meg, én figyelek, tehát a világon minden másokkal történik, nem velem, ha azt mondta volna, hogy én arra várok, hogy tegyek valamit másokkal, nos, mondta, ez a feltételezés már sokkal helytállóbb logikára vallana, tenni valamit, mondta, az igen, persze, mondta, nem ilyen pszichés dologra gondolok, hogy például lenyírom az ön haját, valami sokkal nagyobb dologra gondolok.

Mégis, mire gondol, kérdeztem, ha nem veszi rossz néven, mondtam.

Azt nem tudom, mondta a bajuszos úr, és az államnál fogva fölemelte a fejem, megcsillant az ollója a tükörben, fogalmam sincsen, mondta. Ohajtja, hogy fölnyírom oldalt, kérdezte.

Kérem, mondtam. Szeretném megkérdezni öntől, mondtam hirtelen, hogy hogyan tűnt el a fodrászakisasszony, megérti, ugye, kérdeztem, mégiscsak nyugtalanít.

Nyugtalanúságra semmi ok, mondta a bajuszos úr, egyszerűen eltűnt.

De mit csinált az eltűnése előtt, kérdeztem.

Semmit, felelte a bajuszos úr, azonkívül, hogy üzenetet írt önnek, ami valóban meglepő, ha nem is nyugtalanító, de meglepő, mintha előre tudta volna, hogy el fog tűnni.

Azt akarja ezzel mondani, hogy fogalma sem lehetett az eltűnéséről, mégis üzent nekem, mintha lett volna fogalma róla, kérdeztem.

Pontosan, mondta mosolyogva a bajuszos úr, ezúttal fején találta a szöveget, úgy látszik, önnek csak egyebekben csapnivaló a logikája, a fodrászakisasszony körül egész jól forognak a gondolatai, mondta, és belekacsintott a tükörbe.

Talán megérezett valamit a fodrászakisasszony, mondtam zavartan.

Ki van zárva, mondta a bajuszos úr, akik eltűnnek, nem éreznek semmit előtte, látam én már jó néhány ilyen eltűnést, mondta, képzelheti.

Azt akarja mondani, hogy a péknek meg a gipszöntőnek az eltűnését is látta, kérdeztem.

Természetesen, mondta a bajuszos úr, én minden eltűnést látok, sőt mindegyikről tudok előre.

De hát miért nem figyelmezteti azokat, akiről tudja, hogy el fognak tűnni, kérdeztem.

Csak nem gondolja, hogy beleavatkozom a dolgok menetébe, kérdezte a bajuszos úr ingerülten, megmondaná, kinek használnék vele, akinek el kell tűnnie, az el fog tűnni, mondta, ha figyelmezteti az ember, ha nem, nem gondolja, kérdezte.

Eszemben sincs felingerelni önt, mondtam, de hát ön mondta az imént, hogy elképzelhető, hogy éppen arra vár, hogy tegyen valamit az emberekkel, tehát hogy cselekedjék, tehát hogy beleavatkozzék a dolgok menetébe, ezért gondoltam, hogy figyelmeztethetné az embereket, mi fog történni velük.

Önök rendkívül győnge az emlékezőtehetsége, a logikája pedig tűzre való, állapította meg a bajuszos úr, hát mit mondtam én önnek, kérdezte, azt mondtam, mondta, hogy nem ilyen piszlicsáré dolgokra várok, hogy teszem azt figyelmeztessem az embereket, hanem, talán, és ez korántsem biztos, arra várok, hogy tegyek valamit, amiről nekik sincs, nekem sincs előre tudomásom, érti, kérdezte.

Ne haragudjon, mondtam, én tulajdonképpen arra szerettem volna rávenni önt, mondja el nekem, mi történhetik velem Zakariásnál, ön nyilván Zakariást is jól ismeri, de ha nem akarja elmondani, hát ne mondja, én igazán nem erőltetem.

Tudtam, hogy ezt akarja kérni tőlem, kiáltotta a bajuszos úr, hát hogyan ismerhetném én Zakariást, kérdezte, én azt mondtam, mindenkit ismerek, nem azt, hogy Zakariást ismerem, ön rendkívül rossz megfigyelő, kiáltotta.

Pedig az volna az igazi, mondtam, képzelje el, lehet, hogy ön valójában arra vár, hogy megfigyelhesse Zakariást, most mondja meg, az igazán nem volna piszlicsáré dolog, megtudni, mit fog cselekedni Zakariás, képzelje el, mondtam izgatottan, Zakariást megfigyelni.

Értse már meg, kiáltotta ollóját rázva a bajuszos úr, hogy én nem tudom, mire várok, mindenesetre nem Zakariásra, nem is vagyok kíváncsi Zakariásra, Zakariásra maga kíváncsi, kiáltotta, én arra várok, hogy tegyek valamit, amit magam sem tudok előre, amivel keresztülhúzom valakinek a számítását, egyszer csak keresztülhúzom az egész város számítását, Zakariás számítását is, képzelje, kiáltotta, ha én most a maga mellébe döfném ezt az ollót, de tövig, egész a fogantyújáig beledöfném, kiáltotta, anélkül hogy számítottam volna rá, kiáltotta, igen, ez, látja, kiáltotta, nem volna piszlicsáré dolog, és meglengette az ollót, rémülten kiugrottam a székből, ő pedig utánam ugrott, kezében a döfésre tartott ollóval, igen, kiáltotta, és lesújtott, alig bírtam elugrani az olló elől, igen, kiáltotta, én pedig fölkaptam egy borotvát az asztról, és egyenest a torkába döftem, aztán hátraugrottam, a bajuszos úr pedig csak forgott önmaga körül, hadonászott a döfésre tartott ollóval, igen, kiáltotta, aztán összerogyott.

Micsoda nap, mondtam magamnak, először lopsz, aztán gyilkolsz, és még fél tizenegy sincs, néztem az órára. Megnéztem minden oldalról a bajuszos úr tetemét, micsoda precíz döfés volt, gondoltam, egyenest a torokba, egy másodpernyi késedelem a vesztetem okozta volna, úgy látszik, senki sem tud megakadályozni abban, hogy ma Zakariáshoz menjek, gondoltam, megnéztem magam a tükörben, kibogoztam és levettem a nyakamból a kendőt, majd ráborítottam a bajuszos úr tetemére, aztán kiléptem a fodrászüzlet ajtaján.

Az eső okozta folytonos zajt leszámítva csönd volt az utcán, akkora csönd, hogy egy pillanatra meg is torpantam, hallgatni a csöndet, egészen átjárt az utca csöndje, kis

párafelhőket lélegeztem ki, és apró esőcseppeket lélegeztem be, egyik pillanatról a másikra mintha esővé váltam volna magam is, nagy, néma zuhogássá, alattam a kanálisok szorgalmas csobogásával, és úgy tűnt, hogy felém hajolnak a szemközti házak, mintha valamikor rábólintottak volna erre a zuhogó csöndre, és beledermedtek volna abba a mozdulatba, ahogy valami örök rábólintásba dermedtem én is, míg a gondolataim esőként zuhogtak, talán csak azért, hogy a következő pillanatban egy éles kiáltás hasítson a csöndbe, az autó, kiáltotta egy éles hang egy ablakból fölöttem, az autó, gondoltam, és már rohantam is szorosán a fal mellett, beugrottam az első kapualjba, és hallottam, ahogy fröcsögve keresztülvágja az autó az esőt. Milyen kellemetlen, gondoltam, miután kifújtam magam, és újra kiléptem az utcára, ahol az autónak már nyoma sem volt, ha az embert az utcán éri az autó. Ha épp a szobájában van vagy a kocsmában, mikor az autó végigrohan az utcákon, akkor az ember fütyülni kezd vagy bedugja a fülét, de az utcán más a helyzet, ha nincsen ez a kapualj, közvetlenül mellettem robogott volna el az autó, az pedig kellemetlen, az ember utána napokig nem alszik, vagy ha alszik, mindenféle szörnyűséget álmodik. A fekete hajú lány mesélte a kocsmában, hogy Zakariás autója nemcsak egyszerűen végigrohan a városon, mindig meghatározott címre megy, ahol aztán kiugrik belőle két alak, berontanak a házba, és megfognak és elvisznek valakit, belökik abba a fényes, fekete autóba, és elhajtanak vele, szerencsére sohasem láttam, de a fekete hajú lány azt mesélte, hogy akit elvisznek, az mindig rettenetesen ordít és kapálózik, amivel persze csak rontja a helyzetét, mert minél inkább kapálózik, a két alak annál erősebben markolja és löki be az autóba, nincs bennük kímélet, mondta a fekete hajú lány, hátborzongató, gondoltam, de nyilván így kell lennie, akiket Zakariás autója elvisz, azok nyilván mind elkövettek valamit, s még ha volna is kímélet abban a két alakban, akkor sem lehet bennük kímélet azok iránt, akik olyasmit követtek el, amiért ilyen borzasztó módon kell bűnhődniük. Jobban kéne vigyázniuk az embereknek, gondoltam, hogy ne kövessenek el ostobaságokat, megnéztem az órám, még van egy kis időm, gondoltam, azt a kis időt legjobb volna a fekete hajú lánnyal tölteni, jutott eszembe, és megindultam a kocsmá felé. Dél előtt még sosem voltam a fekete hajú lánnyal, esténként szoktam fölmenni a vendégtér fölötti szobájába, miután az ismerőseimmel már kibeszélgettem magam, és megittam a szokásos sörömet, amitől aztán hányanom kell, de megiszom. A hányás nemrég jelentkezett, egyszer csak megtörtént, már akkor is enyhe émelygést éreztem, amikor az ismerőseimmel ültem és beszélgettem, mikor azonban a sörömet megittam, az émelygés elképesztő mértékben felfokozódott, úgyhogy, legnagyobb meglepetésemre, ki kellett mennem a vécére, és ki kellett hánynom a sört, képzeljék, mondtam a vécéről visszatérve az ismerőseimnek, kihánytam a sörömet, amitől ők is meglepődtek, még meglepőbb volt azonban, hogy az eset másnap megisméltódott, és harmadnap és negyednap és azóta mindig. Először arra gondoltam, abba kéne hagynom a sörivást, csakhogy a sörivás a legfontosabb mozzanata volt a kocsmabeli estjeimnek, csak utána következett a fekete hajú lány, és ha a sörivásról lemondtam volna, tulajdonképpen a kocsmabeli estjeimről is lemondhattam volna, és végiggondoltam, hogy ha elkezdénék a szokásaimról lemondani, lassacskán az egész életemről lemondhatnék, ami nonszensz, úgyhogy úgy döntöttem, fölveszem a hányást is a szokásaim sorába, tulajdonképpen elfér köztük, és azóta minden este megittam a sörömet és kihánytam, aztán elvonultam a szokásos órát eltölteni a fekete hajú lánnyal. Annak az órának egy részét beszélgetéssel töltöttük, s a tegnapi beszélgetés alkalmával azt mondta a fekete hajú lány, hogy szerinte rajtam csak Zakariás segíthet, egészen megütköztem, megkérdez-

tem, hogy érti ezt, nincsen nekem semmi bajom, hacsak nem arra a kis hányásra gondol, mire azt mondta, az egész életemre gondol, látja rajtam, hogy más élet való nekem, látja, mondta, hogy kétségbe vagyok esve, azért ez túlzás, mondtam, csöppet sem, felelte, egészen belülről émelyget a kétségbeesés, hogy nem mersz elmenni innen, mondta, hogyan, kérdeztem, elmenni, ismételte a fekete hajú lány, innen előbb vagy utóbb mindenkinek mennie kell, mert előbb vagy utóbb mindenki kétségbeesik, és ha te itt maradnál, annak ellenére, hogy kétségbe vagyok esve, előbb vagy utóbb elkövetnél valami ostobaságot, amiért aztán eljönne érted az autó, hát ezt nyilván nem akarod, mondta, de hát hová mehettek, kérdeztem. Zakariáshoz, mondta a fekete hajú lány, a divány melletti kis szekrényből elővett egy lezárt borítékot, és a kezembe nyomta, vidd el ezt Zakariás lakhelyére, holnap délre, de pontosan délre, mondta, mi ez, kérdeztem, üzenet, mondta, miféle üzenet ez, kérdeztem, úgy értem, mondtam, hogy jó hírt tartalmaz-e vagy rosszat, nem szeretnék rossz hírt vinni Zakariáshoz. Jó hírt viszel, mondta a fekete hajú lány, és szorosan átölelt, és miközben ölelkeztünk, úgy éreztem, hogy a testem valami egészen idegen test, és a fekete hajú lány jól ismert testét is egészen idegennek éreztem, ennek ellenére még sohasem éreztem olyan jól magam, mintha nagy fehérségben ölelkeztünk volna, még öltözködés közben is, de még lent az utcán is kísértett az a fehérségérzet, és akkor meghallottam, hogy a szomszédos utcán átrobog az autó, majd csikorogva kanyarodik, és egyre erősödik a hangja, és az a fehérségérzet egyszerre szertefoszlott, megtorpantam, és megtapogattam a zsebemben a borítékot, na hiszen, gondoltam, ezt megcsináltam, és hallottam, hogy közeledik felém az autó, és csöppet sem csodálkoztam volna, ha lefékez mellettem, kiugrik a két alak, és berángat, és elvisz, szinte már éreztem, hogyan fogok ordítani és kapálózni, és behunytam a szemem, és hallottam, hogy az autó elfordul a sarkon, és elrobog, és elcsöndesedik az éjszaka, csak az eső veri halkán az utcát, és hazaindultam. És megint eszembe jutott az a fehér ölelkezés, és otthon arra gondoltam, hogy bár képtelen vállalkozásnak tűnik, talán csakugyan elmegyek Zakariáshoz, és abban a puha fehérségben aludtam el, az ébredésem pedig olyan volt, mint egy ájulás.

A kocsmában egyetlen vendég sem tartózkodott, enyhe fény volt és káposztaszag. A káposztaszagról eszembe jutott, hogy egész délelőtt nem ettem semmit. Egy adag káposzta, gondoltam, egy sör, aztán a fekete hajú lány, és gyerünk Zakariáshoz. Csaplár, kiáltottam, és leültem.

Jövök, kiáltotta egy hang, azzal egy vadidegen csaplár emelkedett ki a pult mögül, a kulcsomat keresem, elnézést, nem látta a kulcsomat, kérdezte.

Nemhogy a kulcsát, mondtam, én magát sem láttam soha életemben, pedig ide járok, mióta az eszemet tudom.

Nem tesz semmit, mondta a csaplár, én sem láttam magát még soha, mégis tudom, hogy maga kicsoda, maga az, aki Zakariáshoz megy, és maga is tudja, hogy én kicsoda vagyok, mondta a csaplár, én vagyok a csaplár.

És honnan tudja, hogy Zakariáshoz megyek, kérdeztem.

Az üléséből látszik, esetlenül és görnyedten ül, mint mindenki, aki Zakariáshoz megy, mondta a csaplár.

Mondja, maga látott már valakit rajtam kívül, aki Zakariáshoz készült, kérdeztem.

Soha, felelte a csaplár, maga az első, mindazonáltal egy csaplárnak tudnia kell, hogy ki készül Zakariáshoz és ki nem, a mihez tartás végett.

Egy adag káposztát kérek, mondtam.

Kis türelmet, mondta a csaplár, megkeresem a kulcsomat.

Nézze, mondtam, keresse nyugodtan a kulcsát, de később, most hozzon nekem egy adag káposztát.

Megértem, mondta a csaplár, és eltűnt a pult mögött, úgyhogy csak a hangját hallottam, hogy önnek ennie kell, meg is fogja kapni a káposztáját, mihelyt megtalálom a kulcsomat, és ön kifizeti a számlát, természetesen előre, mondta.

Nézze, mondtam, én is kukacoskodhatnék, megkérdezhetném, hogy maga kicsoda, és mit keres itt, nagyon jól ismerem az itteni csaplárt, és maga még csak nem is hasonlít rá, de nem kérdezek semmit, mondtam, csak egy adag káposztát kérek, de azt rögtön.

Megvan, állt föl ragyogó arccal a csaplár, és az enyhe fénybe tartott egy nagy, fekete kulcsot, látja, mondta, már meg is van.

Nagyszerű, mondtam, kérem a káposztámat.

Tudja, mondta a csaplár, valamikor régen, még mielőtt a városba jöttem, olyan régen, hogy nem is emlékszem, képzelheti, mondta, mıtéten estem át, igen, megmıtöttök, itt, mutatott a tarkójára, rendszeren, késsel, mondta, és azóta, naponta nyolcszor, szénport kell bevennem, képzelheti, mondta.

Rendkívül érdekes, nézze, én meghallgatom magát, csak előbb hozza ki a káposztámat, mondtam, ugye megérti, kérdeztem.

Képzelheti, mondta, szénport, nátriumos vízzel, kizárólag nátriumos vízzel, két kanállal, anélkül félemler vagyok, sőt nem is vagyok ember, a szénporom nélkül zsugorodni és fuldokolni kezdek, képzelheti, mondta.

Az órára néztem, egy adag káposztát, mondtam, és egy korsó sört, legyen szíves.

Várjon, mondta a csaplár, most jön a lényeg, a szénporoknak ugyanis, ha nátriumos vízzel elegyítjük, szaga van, egyáltalán nem kellemes szaga, tulajdonképpen bűdös, mondta, képzelheti, hát ön szerint megengedhető, kérdezte, hogy egy kocsmában bűdös holmit tartsanak, persze hogy nem, gondolja el, ha ez a finom káposztaszag elegyedni kényszerülne a nátriumos szénpor bűzével, a vendégeknek elmenne az étvágyuk, ami persze megengedhetetlen, micsoda egy helyzet, mondta, képzelheti, nekem viszont muszáj bevennem a szénporomat, nehogy zsugorodni és fuldokolni kezdjek, nincs szörnyűbb érzés, mint zsugorodni és fuldokolni, mondta, ám én, a vendégekre való tekintettel, el szoktam zárni a szénport, ezzel a kulccsal, és föltartotta a kulcsot, hogy senki ne érezze a szagát, ezért van itt ez a finom káposztaszag, és ezért vagyok én egészséges, ennek a kulcsnak köszönhető, mondta.

Tudja mit, mondtam, szaladjon, és vegye be a szénporát, és visszafelé hozzon egy adag káposztát, sör nem is kell, csak siessen.

Képzelheti, mondta, hogy megijedtem az imént, nem találtam a kulcsomat, szinte már éreztem a szörnyű fuldoklást és zsugorodást, annál is inkább, mert öt perc múlva, de pontosan öt perc múlva, be kell vennem a szénport.

Nézze, mondtam, öt perc nekem hosszú idő, nemsokára indulnom kell, hozza végre azt a káposztát vagy nem, kérdeztem.

Nem, felelte a csaplár, nem hozhatom ki, csak ha előre kifizeti a számlát, mondta, fogott egy árlapot, és odajött az asztalomhoz.

Rendben, mondtam, a zsebembe nyúltam, és a csaplár felé nyújtottam egy bankjegyet.

Sajnos ez kevés, pillantott a bankjegyre a csaplár, a káposztáért háromszoros árat kell fizetni.

Hogyhogy háromszoros árat, kérdeztem.

Nézzé, mondta a csaplár, és elém tartotta az árlapot, amelyen a káposzta csakugyan háromszoros áron szerepelt.

Hihetetlen, mondtam, és beletúrtam a zsebeimbe, nézzé, mondtam, nincs nálam annyi pénz, majd fizetek, csak írja föl.

Én megértem önt, mondta a csaplár, nem is gondolja, mennyire megértem, mindazonáltal nem hitelezhetek önnek, mondta, és visszament a pult mögé.

Maga nem ismer engem, én mindig rendezem a számlámat, már a pusztá föltételezés is sértő, mondtam ingerülten, hát minek néz maga engem, kérdeztem.

Nézzé, mondta a csaplár, én csak annyit tudok, hogy ön Zakariášhoz készül, márpedig nem mutathat nekem, ismerje el, egyetlen épeszű csaplárt, aki hitelezne olyasvalakinek, aki Zakariášhoz készül, miért nem hozott elegendő pénzt, a maga hibája, nem az enyém, vont vállat a csaplár.

Bezzeg az igazi csaplár, az hitelezett volna nekem, persze, tudom, eltűnt, mondtam keserűen.

Én vagyok az igazi csaplár, mondta a csaplár, nem értem, hogyan kételkedhetik ön ebben.

Jól megnéztem a csaplár arcát, amitől kissé megváltoztak a vonásai, és hirtelen az az érzésem támadt, hogy ismerem ezt az arcot valahonnan.

Mondja, kérdeztem, nem találkoztunk mi már valahol, nem itt, a kocsmában semmiképp, valahol másutt, mondtam.

Én vagyok a csaplár, mondta a csaplár, s a két kezével úgy támaszkodott a pultra, mintha bele akarná nyomni a földbe, velem csak itt lehet találkozni, mondta, ön nyilván el akarja terelni a figyelmemet, arra számít, hogy ha ellankad a figyelmem, esetleg mégis adok önnek egy adag káposztát, hogy mit meg nem tenne azért a káposztáért, csóválta a fejét a csaplár, légből kapott ismeretségekre hivatkozni, azt igen, fizetni, azt nem, csapott a pultra a csaplár, hivatkozhat bármire, mondta, itt nem lesz ingyenkáposzta, amíg én vagyok a csaplár.

Hát nincsen semmi megoldás, kérdeztem.

Egy megoldást talán tudnék, mondta töprengő hangon a csaplár, igen, talán volna egy megoldás, jöjjön csak ide, mondta.

Odamentem a pulthoz, belenéztam a csaplár arcába közelebbről, egyre ismerősebbnek tűnt az arca, az órás, jutott eszembe, és a meglepetéstől elakadt a szavam.

Úgy bámul az arcomra, mint valami tárgyra, jegyezte meg a csaplár.

Megbocsásson, mondtam, maga elképesztő mértékben hasonlít az óráshoz, nem találja ezt különösnek, kérdeztem.

Nem tudom, miféle órásról beszél, felelte a csaplár.

Hajoljon csak közelebb, mondtam, mire a csaplár kelleetlenül közelebb hajolt.

Ez hátborzongató, hőkölttem vissza, ön a bajuszos úrhoz is rendkívül hasonlít, tudja, a fodrászüzletben.

Nézzé, mondta zavartan a csaplár, rövid leszek, mert be kell vennem a szénport, és a kulcs felé nyúlt, ám én megfogtam, és közelebb húztam magamhoz a kulcsot, hogy a csaplár ne érhesse el.

Elvette a kulcsomat, bámult a kulcsra a csaplár.

Halljuk a megoldást, mondtam.

Nézzé, mondta gyorsan a csaplár, ha ön aláír nekem egy papírt, hogy mégsem megy Zakariášhoz, rögtön elhárul az akadálya, hogy kihozzak önnek nem egy, hanem akár kettő vagy akárhány adag káposztát, érti, kérdezte.

Nem egészen, mondtam.

Pedig egyszerű, mondta a csaplár, előrántott egy papírt, az asztalra terítette, elővett egy tollat, és felém nyújtotta, ez itt egy szerződés, mondta, alulírott kijelentem, hogy lemondok szándékomról, miszerint elmegyek Zakariás lakhelyére, e kijelentés hitelességül átnyújtom a Zakariásnak szóló lezárt levelet, melyet a szerződő felek ezen okmányhoz csatolnak, viszonzásul hitelben elfogyaszthatok egy adag káposztát, nézze, mondta a csaplár, az egy adagot még kijavíthatjuk akár kettőre vagy háromra is, csak alá kell írnia, hadarta.

És akkor megkapnám a káposztámat, mondtam, és megszedültem az éhségtől.

Azonnal megkapná, mondta a csaplár.

És hol van az igazi csaplár, kérdeztem erősen a csaplár arcába nézve.

Eltűnt, mondta a csaplár.

Eltűnt, mondtam, a vendégek is eltűntek, és eltűnt a pék meg a gipszöntő, aki gyönyörű csecsemőket öntött, és a fodrászkisasszony is eltűnt, mondtam keserűen.

Írja alá, mondta a csaplár, káposztát kap, érzi az illatát, kérdezte, kitűnő káposzta, mondta.

És a fekete hajú lány is eltűnt, igaz, kérdeztem, nyeltem a nyálamat és a káposztaszagot.

A kulcsomat, mondta a csaplár, és az órára meg a bajuszos úrra elképesztő mértékben hasonlító arcáról ömleni kezdett a veríték, gyorsan, mondta, adja ide a kulcsomat.

Hol van a fekete hajú lány, kérdeztem.

A csaplár hátratántorodott, nekizuhant a pohárszéknek, a kulcsomat, mondta, fuldoklom, hörögte, és hadonászott, lesöpört egy sor poharat.

Hol van, kérdeztem, felmutattam a kulcsot, a csaplár pedig görnyedni kezdett és zsugorodni, két szeme az arcába húzódott, és fekete könnyek hullottak belőlük, talán a szénpor miatt. Összegyűrtem a szerződést, és hozzávágtam, de alig találtam el, olyan gyorsan zsugorodott, azt hörögte, kérem, kérem, aztán már nem is hörögött, egészen összetöppedt, akkorára, mint az összegyűrt papírgombóc.

A kulcsot a pultra dobtam, megnéztem az órát, félórám van, gondoltam. Talán kihasználhatnám, hogy nincs a kocsmában senki, jutott eszembe, beosonhatnék a konyhára, és lophatnék egy adag káposztát, akár egy sört is csapolhatnék magamnak. Ha el akarsz késni, csak tessék, mondtam magamnak, azzal szívtam egy utolsót a káposztaszagból, kimentem az utcára, bevágtam a kocsmajót magam mögött, és az éhségem abban a pillanatban tökéletesen megszűnt.

Elindultam, szorosan a fal mellett, hogy meg ne ázzak, s közben úgy éreztem, hogy azon a meghatározhatatlan ponton, ahol az émelygés szokott kezdődni sörivás közben, ezúttal fáj valami, furcsa, apró fájás, amely mintha arra készítetne, hogy elintézzek még valamit a városban, bár nem tudom, mit intézhetnek még el, semmit, mondtam magamnak, siess Zakariáshoz.

Jó negyedóra múlva kiértem a városból, s az eső egyszerűen elállt. Főlnéztem, jól megnéztem az eget, felhőket láttam, meg a napot, különös, gondoltam, hogy milyen erősen tud sütni a nap, bele se lehet nézni, vakít, mint az óras nagyítóüvege, az égen úszkáló felhőket viszont kitűnően szemügyre lehet venni.

Nemsokára dél, néztem az órára. Zakariás lakhelye fekete betonépületben volt, az épületnek hajódaru támaszkodott, karjával a város felé mutatva. Futva tettem meg az utat a főbejáratig. Rozsdás vaslemez takarta a főbejáratot, se zsanér, se kulcslyuk,

se kilincs. Megérintettem a vaslemezt, mire az megbillent, hátradőlt, nagy dörrenéssel elterült odabent. Elővettem a borítékot a farzsebemből, megnéztem, visszaraktam, aztán beléptem az épületbe.

Teljes sötétség volt odabent. Aprókat léptem, közben köröztem a kezemmel, hátha megérintek valamit. Semmit sem érintettem, s mikor visszanéztem, a bejárat nyílása már nem látszott mögöttem. Össze kell szednem a gondolataimat, gondoltam, megálltam, de nem tudtam gondolkozni, csak az jutott eszembe újra meg újra, hogy össze kell szednem a gondolataimat, úgy vergődött ez a mondat a fejemben, mint egy marokba fogott légy, és olyan félelem fogott el, hogy belezsibbadtam. A bennem zümmögő mondat egyszerre kiszabadult, összefüggéstelen darabokban jött ki a számon, összefüggéstelen szavakat kiáltoztam, a félelem pedig eltöltött a fejem búbjáig, elnémultam és megmerevedtem tőle, csak a szívem kalimpált vadul, mintha ki akarná szakítani a mellkasomat.

Akkor kattanást hallottam, azt hittem, a szívem az, de nem, egy tenyérnyi fényfolt villant föl előttem meghatározhatatlan távolságban, s mintha a körül a fényfolt körül gyúlt és sűrűsödött volna össze a sötétség. Megindultam a fény felé, előhúztam a farzsebemből az üzenetet. A fény rohamosan növekedett. Közel érve láttam, hogy a fény egy állólámpa fénye, amely egy íróasztal mögött áll, s az íróasztal jobb és bal oldalán egy-egy férfi ül hosszú, felhajtott gallérú kabátban. Kisimítottam a borítékot, s mintegy magyarázatképpen előretartva beléptem a lámpa fénykörébe.

Jó napot, mondtam, Zakariást keresem.

Zakariást, bólintott a bal oldali férfi.

Zakariást, mondtam, üzenetet hoztam neki.

Üzenetet, mondta a jobb oldali férfi, Zakariásnak, bólintott a bal oldali férfi.

Kérem, mondtam, arra kérném önöket, hogy amennyiben egyikük sem Zakariás, mondják meg nekem, hol találom Zakariást.

A férfiak fölálltak, és észrevettem, hogy teljesen egyforma az arcuk, épp mint a gipszöntőnek meg az ikertestvérének, csak hogy ezeknek, azok egyenetlen és mogorva arcával ellentétben, sima, szabályos és kedves arcuk volt, és hirtelen eszembe jutott, hogy ezek a férfiak, minden szabályosságuk és kedvességük ellenére, valószínűleg ugyanazok, akik autóval járják a várost, s akikről a fekete hajú lány azt mesélte, nincsen kimélet bennük. Odaléptek hozzám, a kezemben remegő borítékra néztek, aztán gyorsan vágtak jobbról és balról, hogy előregörnyedtem, a boríték pedig kiesett a kezemből. Aztán megfogtak a férfiak kezei, az asztalhoz húztak, az egyik kéz megmarkolta a tarkóm, és a fejemet többször beleverte az asztal szélébe, aztán elengedtek a kezek, én meg homlokommal az asztalnak támasztva billegtem jobbra-balra.

Egyenesedjen ki, mondta a bal oldali férfi hangja.

Kiegyenesedtem, a vér a homlokomról a szemembe folyt, vörös homályba borult a két alak.

Kérem, mondtam, ez csak félreértés lehet.

Ez nem félreértés, ez a valóság, mondta a bal oldali férfi.

Úgy értem, kérem, mondtam, hogy összetévesztenek engem valakivel, én nem vagyok gonosztevő, mondtam, a rosszindulatnak még csak szikrája sincs bennem, hiszen látják, mondtam, nem tanúsítok semmiféle ellenállást.

Ez kedves öntől, jegyezte meg a jobb oldali férfi.

Úgy értem, mondtam, hogy én nem követtem el semmit, önként jöttem ide, üzenetet hoztam Zakariásnak, tessék engem továbbengedni, mondtam, különben elkések, hacsak el nem késtem máris.

Van órája, kérdezte a bal oldali férfi.

Persze hogy van, mondta a jobb oldali férfi, megmondaná, mennyi az idő, kérdezte. Kitöröltem a vért a szememből, megnéztem az órám. Éppen delet mutatott, a mutatók viszont nem haladtak.

Megállt, mondtam, nem tudom, mennyi az idő.

Az órától lehet megtudni, mondta a bal oldali férfi.

De ez megállt, mondtam.

Mennyit mutat, kérdezte a jobb oldali férfi.

Delet, mondtam.

Akkor dél van, mondta a bal oldali férfi. Dél is lesz, mondta a jobb oldali férfi. Dél is volt, mondta a bal oldali férfi.

Nem értem, kérem, mondtam.

Ideadná azt az órát, kérdezte a jobb oldali férfi, és nyújtotta a kezét.

Kérem, én odaadom, mondtam, lecsatoltam az órát, és odaadtam, ő pedig a fény felé tartotta, és figyelmesen megnézte.

Kitűnő óra, mondta, svájci.

Igen, kérem, az órástól kaptam, mondtam.

Hazudik, mondta a bal oldali férfi.

Ne hazudjék nekünk, mondta a jobb oldali férfi, és zsebre rakta az órát.

Miért jött ide, kérdezte a bal oldali férfi.

Azért, hogy átadjam az üzenetet Zakariásnak, mondtam, mire a jobb oldali férfi öklével gyomorba vágott, hogy elakadt a lélegzetem, és hányinger fogott el.

Nézze, mondta a jobb oldali férfi, miattunk nem kell türtőztetnie magát, hányjon nyugodtan.

Nem, kérem, mondtam, mikor újra levegőhöz jutottam, nem fogok hányni.

Ahogy gondolja, mondta a bal oldali férfi.

Miért jött ide, kérdezte a jobb oldali férfi.

Nem tudtam, mit válaszoljak, csak néztem rájuk.

Tehát hallgat, mondta a jobb oldali férfi, hátralépett, lendületet vett, és ágyékon rúgott.

Térdre rogytam, minden elhomályosult előttem, a fekete hajú lány hangját hallottam, amint azt mondja, rajtad csak Zakariás segíthet, egy pillanatig éreztem a keze érintését is, aztán kitisztult a látásom, előttem állt a két férfi, és barátságosan nézett rám, a fájdalom kiáradt az altestemből, betöltött mindenütt, aztán zsibbadássá változott, és úgy éreztem, menten bevizelek.

Vizeljen be nyugodtan, mondta a jobb oldali férfi.

Persze, bölintott a bal oldali férfi, engedje csak el magát, mondta, akár sírhat vagy kiabálhat is.

Óhajt fölállni, vagy térden kényelmesebb, kérdezte a jobb oldali férfi.

Nem tudom, mondtam, talán még térdelnék egy kicsit.

Természetesen, bölintott a bal oldali férfi, és közelebb lépett hozzám. Miért jött ide, kérdezte.

Egy pillanatig gondolkoztam. Nem tudom, mondtam.

Erre a bal oldali férfi a hajamba markolt, és előrerántott, a jobb oldali férfi pedig rátaposott a kézfejemre, hogy fölkiáltottam a fájdalomtól. Aztán a hónom alá nyúltak, talpra állítottak, és elengedtek, majdnem előrezuhantam, de valahogy megtaláltam az egyensúlyomat.

Miért jött ide, kérdezte a bal oldali férfi.

Könyörgök, értsék meg, mondtam, azért jöttem, hogy üzenetet adjak át Zakariásnak, nem mondhatok mást, mondtam.

Hazudik, mondta a jobb oldali férfi.

Beismeri, hogy hazudik, kérdezte a bal oldali férfi.

Kérem szépen, én igazat mondok, mondtam.

Mindenki hazudik, aki azt állítja, hogy igazat mond, mondta a jobb oldali férfi.

Esküszöm, hogy az igazat mondom, mondtam.

Beismeri vagy nem ismeri be, kérdezte a jobb oldali férfi.

Nincs mit beismernem, mondtam.

Erre újra megragadtak, az íróasztalhoz vonszoltak, ráfektettek, a bal oldali férfi a torkomat fogta, a jobb oldali a hasamat és a gyomromat ütötte, kénytelen voltam ordítani, beismerem, ordítottam, beismerem.

Finom, derengő fehérségbe kerültem, egy puha kéz fogta a csuklómat, homályos körvonalakat láttam, észrevettem, hogy már nem is fekszem, hanem ülök, valami kamrafélében ülök, a fekete hajú lány áll előttem, és gyöngéden fogja a csuklóm.

Miért vagy itt, kérdezte a fekete hajú lány.

Beismerem, kiáltottam.

Mit akar beismerni, kérdezte a bal oldali férfi, és elengedte a torkomat. Nos, kérdezte a jobb oldali férfi, leültek az íróasztal két végéhez, én meg ott feküdtem középen.

Kérem szépen, mondtam, én elloptam az órás óráját meg a nagyítóüvegét.

Azt tudjuk. Más, mondta a bal oldali férfi.

Azonkívül, mondtam, leszúrtam egy urat a fodrászüzletben.

Egyéb, kérdezte a jobb oldali férfi.

Elvettem a csaplár kulcsát, mondtam.

Erőltesse meg az emlékezetét, tanácsolta a bal oldali férfi.

Kétségbeesetten igyekeztem koncentrálni, de semmi nem jutott eszembe.

Nem megy, mondtam, csináljanak, amit akarnak.

Kérem, mondta a bal oldali férfi, és fölálltak.

Ne bántsanak, kiáltottam, üzenetet hoztam Zakariásnak, a fekete hajú lány tanácsolta, tessék kikérdezni, kiáltottam, a kocsmában lehet megtalálni.

Hazudik, mondta a bal oldali férfi, megfogta a torkom, a jobb oldali férfi pedig fölemelte az öklét, hogy ütést mérjen a gyomromra.

Nem hazudok, kiáltottam, a fekete hajú lány mondta, hogy csak így szabadulhatok a városból, azért jöttem, hogy a városból megszabaduljak, esküszöm, kiáltottam.

Erre a bal oldali férfi elengedte a torkomat, a jobb oldali férfi pedig leeresztette az öklét.

Esküszöm, mondtam.

Kitűnő, mondta a bal oldali férfi. A jobb oldali férfi gyöngéden fölsegített az asztalról, a bal oldali pedig fölvette a borítékot, és a kezembe adta. A férfiak visszaültek az asztalhoz, én meg csak álltam remegve, és fáj minden tagom.

Még egy apróság, mondta a bal oldali férfi, azt a fényképet itt kell hagynia, kérem, tegye az asztalra, mondta.

Fényképet, mondtam.

Tudja, amit mindig a zsebében hord, mondta a jobb oldali férfi.

Igenis, mondtam elszoruló torokkal, elővettem a fényképet, és az asztalra raktam.

Nagyon örültünk, mondta a bal oldali férfi.

Elmehetek, kérdeztem.

Ha volna szíves, mondta a jobb oldali férfi, lekapcsolni a lámpát.

Tessék, kérdeztem.

A lámpát, mondta a bal oldali férfi, kapcsolja le, kérem.

Ahogy óhajtják, mondtam, áthajoltam az asztalon, és lekapcsoltam a lámpát.

Újra sötétben voltam. Próbáltam megérinteni az asztalt, mint egyetlen tájékozódási pontot, de csak a sötétséget érintettem. Fölemeltem a térdem, hogy az asztalhoz érjek, semmi. Tettem körben néhány lépést. Az asztal is, a lámpa is, a két alak is eltűnt.

Elindultam a sötétségben, ami olyan sűrű volt, hogy alig lehetett menni benne. Borzasztóan fájtak a tagjaim, félelem viszont már nem volt bennem, tökéletesen kiverte a félelmet belőlem az a két alak, csak sűrű és fájdalmas sötétség volt bennem és körülöttem.

Akkor egy puha kéz fogta meg a csuklóm. A kéz húzni kezdett, a lábam fölemelkedett, éreztem a levegő finom ellenállását az arcomon. A sötétség egyre ritkult, finom, tejszínű köddé vált, és hirtelen meghallottam a fekete hajú lány hangját, amint azt mondja, nyissam ki a szemem.

Akkor vettem észre, hogy a szemem csukva van. Kinyitottam, és láttam, hogy valami kamrafélében ülök, előttem áll a fekete hajú lány, fogja a csuklóm, és csak akkor ereszti el, amikor ránézek.

Hát te hogy kerülsz ide, kérdeztem.

Te hoztál, mondta a fekete hajú lány.

Tréfálsz, mondtam.

Tréfálok, nevetett a fekete hajú lány.

Hol vagyok én most, kérdeztem.

Zakariásnál, felelt a fekete hajú lány.

Azt akarod mondani, hogy te vagy Zakariás, kérdeztem.

Dehogy, nevetett a fekete hajú lány, Zakariás nem én vagyok.

Kissé megmasszíroztam a halántékomat. Fáj mindenem, mondtam.

Semmi sem fáj, mondta a fekete hajú lány.

Végigtapogattam a tagjaimat, és be kellett látnom, hogy a fekete hajú lánynak igaza van, nem fáj semmim.

Pillanatnyilag csakugyan nem fáj semmim, mondtam, mindenesetre az a két alak csúnyán ellátta a bajomat.

A fekete hajú lány nem válaszolt.

Azonkívül, mondtam, elvették a csecsemőkori fényképemet.

A fekete hajú lány csak nézett és hallgatott.

Mit hallgatsz itt, kérdeztem, hát nem érted, elvették a fényképemet, az egyetlen amellettszóló bizonyítékot, hogy máshol is voltam valaha, nemcsak a városban, bár hozzá kell tennem, hogy ott legalább biztonságban voltam, és egyáltalán nem tetszik, hogy itt meg mindenféle sötétségekben kell mászkálnom, meg mindenféle pribékek faggatnak és vallatnak, mondtam dühösen.

Nincsenek itt semmiféle pribékek, mondta a lány, és elnevette magát.

Te könnyen nevelsz, kiáltottam, nem téged nyomtak egy asztalra, és ütöttek, ahogy csak bírtak, engem ütöttek, kiáltottam, de most már ez sem érdekel, semmi sem érdekel, kiáltottam, a városba már úgysem mehetek vissza, azt sem tudom, merre indulhatnék abban a nagy feketeségben, és ahhoz sincs semmi kedvem, hogy itt maradjak, mondtam, egyáltalán nem érzem itt jól magam, de most már ez sem érdekel, mondtam, csak át akarom adni az üzenetet Zakariásnak, hol van Zakariás, kérdeztem,

mondd meg azonnal, mondtam, és éreztem, hogy csak úgy dől belőlem a szó, és nem bírom abbahagyni, s közben azt is éreztem, hogy abba kell hagynom, mert menthetetlenül és végérvényesen megőrülök, mondtam is a fekete hajú lánynak, hogy át akarom adni az üzenetet Zakariásnak, mert megőrülök, mondtam, megőrülök, mondtam, megőrülök, mondtam.

Át fogod adni, mondta a fekete hajú lány.

Belenyúltam a zsebembe, a boríték azonban nem volt a helyén. Az összes zsebemet kifogattam, de a borítékot nem találtam.

A boríték, mondtam.

Mit akarsz azzal a borítékkal, kérdezte a fekete hajú lány.

Eltűnt a boríték, mondtam.

Nem baj, mondta a fekete hajú lány.

Hogyhogy nem baj, kérdeztem, az óráim, a fényképem, rendben van, de a boríték, mondtam.

Semmi dolgod azzal a borítékkal, mondta a fekete hajú lány, gyere csak, mondta, mutatok valamit.

Akkor vettem csak észre, hogy a kamrának két külön ajtaja van, egy jobb felől, egy pedig bal felől. A fekete hajú lány kinyitotta a bal oldali ajtót, és intett nekem, hogy menjek oda.

Fölkeltem, odamentem, és láttam, hogy az ajtó valami nagy, fekete szakadékra nyílik, aminek nem látni az alját, a másik oldalát is csak sejteni, nem, gondoltam, nem szabad csodálkoznom semmin, szakadék, mondtam egykedvűen.

S abban a pillanatban velőtrázó ordítást hallottam valahonnan fentről, az ordítás egyre közeledett, és láttam, hogy aki ordít, nem más, mint az órás, illetve a bajuszos úr, illetve a csaplár, az ordított, és közben zuhant, úgyhogy csak egy pillanatig láttam, aztán el is tűnt a szakadék alján.

Tudod-e, hogy ki volt ez, kérdezte a fekete hajú lány, és becsukta az ajtót.

Tulajdonképpen fogalmam sincs, illetve tudom, de nem tudom megmondani, mondtam.

Ez volt a vesztes, mondta a fekete hajú lány, látod, így jár a vesztes, mondta, zuhan.

És hová zuhan, kérdeztem.

Hát le, mondta a fekete hajú lány, természetesen, mondta, föl nem zuhanhat, mert az már nem zuhanás volna, hanem repülés.

Ezzel a három alakkal, mondtam, én külön-külön találkoztam, csak most látom, hogy annyira hasonlítanak, hogy a három tulajdonképpen nem is három, hanem egy.

Ez nem hasonlóság, hanem azonosság, mondta a fekete hajú lány, és végignézett tetőtől talpig.

Vesd le a ruhád, mondta.

Tessék, kérdeztem.

Vetkőzz le, mondta a fekete hajú lány, és nevetett.

Azt akarod mondani, hogy meztelenül kell Zakariással találkoznom, kérdeztem.

Csakis meztelenül, mondta a fekete hajú lány, vesd csak le a ruháidat.

Hitetlenkedve néztem a fekete hajú lány arcába, és akkor megláttam valamit az arcában, ami addig elkerülte a figyelmemet.

Hajolj csak közelebb, mondtam.

Élesedik a látásod, mondta a fekete hajú lány, és közel hajolt, és én egészen elszibadtam, mert láttam, hogy megtévesztésig hasonlít a fodrászisasszonyra.

Ez a hasonlóság, mondtam, ez a hasonlóság, mondtam, és nem tudtam mondani semmi mást, a lány vetkőzni kezdett, és én is levetkőztem, amilyen gyorsan csak bírtam, és újra az a finom fehérségérzet fogott el, elmerültünk és ölelkeztünk a fehérségben, és amikor abba hagytuk az ölelkezést, és a fehérség szertefoszlott, olyan frissnek és erősnek éreztem magam, mint még soha.

Nos, kérdezte a lány, és láttam, hogy a szeme egészen olyan, mint az enyém, és az arca is egyre jobban hasonlít az enyémre, hihetetlen, mondtam.

Folyamatosan tisztul a látásod, mondta a lány, csak azt ne mondd, hogy hasonlóság, ilyen buta szavakat nem kell többé mondanod, hasonlóság nincsen, csak azonosság van.

Meg akartam érinteni az arcát, kinyújtottam a kezem, de csak a levegőbe nyúltam.

Egyedül vagy, mondta a lány hangja, s mintha az a hang belőlem, a testem valami meghatározhatatlan pontjából jött volna. Egyedül vagyok, gondoltam.

Kelj föl, és nyisd ki a jobb oldali ajtót, mondta a lány hangja. Fölkeltem, kinyitottam az ajtót, szél vágott be a kamrába, és mély szakadékot láttam, aminek valami vörös lucskok volt az alján, és a tulsó partját csak sejteni lehetett. Ugorj, mondta a lány hangja, és én megszorítottam az ajtófélfát, belebámultam a szakadékba, néztem a vörös lucskot, ami olyan volt, mint az alvadó vér, nem, mondtam, én nem akarok zuhanó vesztés lenni, és éreztem, hogy hűz a mélység, és mindjárt belecsoibanok abba a rengeteg vérbe, és kétségbeesetten szorítottam az ajtófélfát, nem akarok vesztés lenni, kiáltottam, hát ugorj, mondta a lány hangja, és már tudtam, hogy ugranom kell, mert úgyis leránt a mélység, és elrugaszkodtam, és zuhantam, és ordítottam, de mintha nem is én ordítottam volna, mintha ezer meg ezer különféle ordítás tört volna föl belőlem.

És hirtelen elkapott valami hatalmas erő, és elhajított, hogy repülni kezdtem, nyílegyenesen repültem előre, mintha szárnyaim nőttek volna, abba hagytam az ordítást, és becsuktam a szememet, és csak repültem, mígnem valami puha talajra ereszkedtem, és ott álltam négykézláb és reszketve a puha talajon.

Kinyitottam a szememet, és láttam, hogy egy bölcső áll előttem, körülötte fehér derengés, és a bölcsőből gyereksírást hallottam.

Lassan, szédelegve fölkeltem, odaléptem a bölcsőhöz, és láttam magamat, szakasztott mint a csecsemőkori képen, a bölcső és a párna és körülötte a fehérség is ugyanaz volt. Zakariás, gondoltam, óvatosan megringattam a bölcsőt, mire a csecsemő abba hagyta a sírást, és elaludt, én meg csak ringattam, nem tudom, meddig.

Aztán egyszer úgy éreztem, föl fogok ébredni. Ébredni fogsz, mondtam magamnak, nem baj, gondoltam. És csak ringattam a bölcsőt, és arra gondoltam, hogy semmi baj, nincsen semmi baj.